

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΠΟΥΛΑ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΣΥΝΟΡΟ

Γραμμένο για το «Μπουκέτο»

Τὰ τέσσερα πλατάνια στη γραμμή-χιλόχρονο φυτεμένα—μέ τὰ πελώρια τους κλωνιά και τις δασές φυλλωσές τους ίσκιωναν ὄλη τὴν πλατεία πλασοστρωμένη.

Τὰ νερά κατέβιναν ἀπὸ ψηλά στὰ λιθόστρωτα και γαργάριζαν περνώντας μπρός ἀπὸ τὰ καθίσματα και τὰ τραπέζια τῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ, ὅπου καθισμένοι γέροι και νέοι, ἄλλοι παίζουν χαρτιά και ἄλλοι πετοῦσαν τὸ ζάρια στὸ τάβλι φρονάζοντας ἀράπικα «πεντζουγιέ», ντυμιπές» κιἄλλοι συζητοῦσαν.

Ἦ ζέστη ἦτανε μεγάλη τὴν ἡμέρα κίβν, μὰ οἱ ἴσκιοι τῶν τέσσερων πλατάνων και τὸ γαργάρισμα τῶν νερῶν, ποῦ κατέβαιναν ἀπὸ τὰ καλντερίμια τοῦ χωριοῦ δροσίζαν.

Νί, ἔφτασε κι' ὁ Γερωγραμμένος, ὁ παλῆς τοῦ χωριοῦ ἀνθροπος.

— Καλημέρα σας, πὼς τὴν ἔχ τε, ρώτησε μὲ τὸ συνηθισμένο του χαμόγελο, ποῦ ἀνθισε μονομιάς στὸ μούτρο του, κἀκούμπησε στὸ ραβδί του τᾶψηλό — ἓνα ραβδί ἀργιλιάς ὅσο ἡ μισή του ἡλικία.

Πάντα ἀγαποῦσε νὰ ρωτᾷ «πὼς τὴν ἔχετε». Και νοῦσε βέβαια τὴν ὕγεια σας, ποῦ τὴν ἔβλεπε ὑπέρκαλλη γύρω του στὰ μούτρα ὄλων. Μὰ ἡ φράση του εἶται ζοιμένη ἔφεργε γέλοια και χάχανα. Και τὴν ἔλεγε «εἰλί τούτω» ὅπως ὁ ἴδιος βεβαίωνε.

Σὰν γέλασε τὸ ἀγαθὸ του γέλοιο ὁ Γερωγραμμένος, ἡ ζωντανὴ αὐτὴ ἱστορία τοῦ χωριοῦ, ποῦ κρεμότανε σπὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ, κῆθησε κι' αὐτὸς ἀνάμεσά τους πέρνοντας μιά καρέλλα και συμμαζεύοντας τὴ βράκκα του, ποῦ μόνῃ αὐτὴ και λίγων ἄλλων ἦτανε τ' ἀπομεινάρια τῆς παλιάς ντυμισιάς τοῦ χωριοῦ. Ἦτανε πανὶ ἀπὸ τὰ χέρια τῆς γυναίκας του, ποῦ ἀπὸ χρόνια τώρα εἶχε πεθάνει, ἀφήνοντας τὰ καλά τῆς παιδιά, νὰ στέλνουν δολλάρια ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, γιὰ νᾶχῃ ὁ Γερωγραμμένος παντα ἀνθισμένο στὰ χεῖλια τοῦ χαμόγελο.

Τώρα κυττοῦσε στὸ τάβλι ποῦπαιζαν ἓνας συχωριανός του μ' ἓνα ξένο.

— Ἔ τ σ' νὰ λ ἔς! εἶπε στὸν ἓνα, ποῦ πάντα τίναζε τὰ ζάρια του ἀποτυχιμένα. Κι πάλι χαμογέλασε βραχνά και ἔδειξε τὸ μόνον τὸ δόντι ποῦ τοῦχε μείνει στὰ ὀδόντια του χρόνια μέσα στὸ στόμα.

Τὸ παιγνίδι εἶχε τελειώσει πιά. Τὸ τάβλι εἶχε σφαλίσει κλείνοντας τὸ θησαυρὸ του, κι' ὁ νικημένος θέλοντας νὰ σκεπᾶσῃ τὰ πειράγματα ποῦ τοῦδιναν οἱ ἄλλοι γύρισε τὸ λόγο στὸ Γερωγραμμένο.

— Δὲ μᾶς ξηγάς κύρ Γραμμενε τι θὰ πῆ ὁ λόγος σου αὐτὸς «ἔτο' νὰ λές»;

— Και γιατί ὄχ' μετὰ χαρᾶς νὰ τὸ πῶ.

Κι' ἄρχισε κυττάζοντας τὸν ξένο πάντα.

«Ἐμεῖς στὸ χωριὸ μας, παιδι μου, ἔχουμε συνήθεια νὰ τρώμε κρέας ἀριά και ποῦ. Σφάζουμε τὸ χροῖνὸ ὁ καθένας μιά φορὰ. Γι' αὐτὸ και δανειζόμαστε ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διαν σφάζουν, και τὸ γυρίζουμε σὰν κόψουμε τὸ δικὸ μας. Κι αὐτὸ εἶνε μιά οικονομία. Οἰκονομῶμαστε ἔτσι ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὁ Θανάσης

Ἀχταπόδης μιά χρονιά ἔφαγε κἀμποσο κρέας δανεικὸ. Πῆρε, ξαναπῆρε δανεικὸ μὰ δὲ λογάρισε ἀν θὰ φτάση τὸ δικὸ του.

Σὰν ἔσφαξε τὸ δικὸ του, σφάζοντας τὸ ἀκόμα κατάλαβε πὼς δὲ θὰ μπορούσε μήτε κρέας νὰ φάη, μήτε νὰ δώση πίσω και τὸ δανεικὸ. Πάνω στὸ γδάρισμό του, ποῦ συλλογιζότανε πὼς νὰ φερθῇ νᾶσου και περνᾷ ὁ κουμπᾶρος του ἓνας τετραπέρατος χωριάτης και κατισκολέφτης.

— Καλῶς τὰ πολεμᾶς ἀδελφέ μου.

— Καλῶς τονε τὸν κουμπᾶρο. Ἀπὸ τὸ Θεὸ σὲ γύρευα και μπροστὰ μου σὲ βλέπω. Τὸ και τὸ. Τὸ κρέας δὲ μοῦ φτάνει νὰ ξοφλήσω τὸ χρέη μου. Τί νὰ κάνω;

— Δὲ ξέρης; Νὰ τὸ κρεμάσης στὸ παραθύρι σου γιὰ νὰ δοῦν ὄσοι περάσουν πὼς τῶσφαξες. Ὑστερα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα τὸ παίρνεις μέσα και λές τὴν ἄλλη μέρα πὼς σοῦ τῶζλεψαν.

— Καλὴ ἰδέα κουμπᾶρε. Τῶξερα πὼς ἔχτις πολὺ μυαλό. Τὸ λοιπὸν νὰ λῶω πὼς μου τῶζλεψαν.

— Ἔτσι νὰ λές!

— Ἔτσι νὰ λῶω!

— Ἔτσι νὰ λές!

Τᾶπομεσημερο ὄλο τὸ χωριὸ εἶχε μάθει πὼς ὁ Ἀχταπόδης ἔσφαξε τὸ κατσίκι του και πὼς θὰ τὸ μοίραζε τὴν ἄλλη μέρα.

Μὰ ὁ κουμπᾶρος τὰ μεσάνυχτα σκαρφαλώνοντας στὸ παραθύρι ἐξεκρέμασε τὸ κατσίκι και τῶφερε στὸ σπῆτι του κλεμένο και γλυκὸ. Ἐἓνας μεζές, γλυκὸς μεζές.

Τᾶλλο πρωτὶ βλεπόντας ὁ Ἀχταπόδης τὸ κατσίκι του νὰ λείπει λίγο ἔλειψε νὰ σκόρη ἀπὸ τὸ κακὸ του. Μιά και δυὸ στὸν κουμπᾶρο.

— Βρὲ κουμπᾶρε, τὸ κατσίκι μοῦ τῶζλεψαν, πάει. Πᾶω κι' ἐγὼ χαμένος, τοῦπεν ἀελιπιμένα.

— Ἔτσι νὰ λές, καλὰ τὸ λές.

— Βρὲ ἄσε τάστεια. Μοῦ τὸ κλέψαν στὰ σίγουρα σοῦ λῶω.

— Ἔτσι νὰ λές, καλὰ τὸ λές!

Νὰ μὴν τὰ πολυλογᾶμε ἀπὸ τότε ἔμεινε νὰ λέμε, «ἔτσι νὰ λές!»

Πάνω ποῦ ὁ Γερωγραμμένος διηγότανε τάνε'δοτὰ του ἀκούσθηκε ἡ καμπάνα, ἡ μεγάλη καμπάνα τῆς ἐκκλησιάς. Βαροῦσε δυνατὰ κιἀπανοτὰ.

Δυὸ σκαλιά χώριζαν τὴν ἐκκλησιὰ ἀπὸ τὴν πλατεία. Ὅλοι γύριζαν ρωτώντας.

— Τεῖνε βρὲ παιδιά, τεῖνε;

— Μὰ δὲ μάθατε ποῦ φέρουν τὴ χόρη τῆς; Ἔρχεται ἡ Παναγιὰ τῆς Ξενιά; ββαίωσον ὁ καφετζῆς και μπακόλης μαζί, ζοσμένος τὴν μπροστέλλα του.

Γυναῖκες, παιδιά, γρηές, κορίτσια, ἀνεβραίνοντας λαχανιαστές τὰ καλντερίμια τρέχαν νὰ προφτάσουν μὴν ἔμῃ ἡ Παναγιὰ σπὴν ἐκκλησιὰ. Πῆγαναι νὰ τὴν δεχτοῦν στὸν αὐλόγυρο, ποῦ γιωματός πατεῖς με πατῶ σε βούτξε ἀπὸ τις ὀμιλίες κι' ἀπὸ τὰ καμπανοχτυπιή-

